

DOSSIER DE PATROCINI

L'Ajuntament de Barcelona compta amb un sistema d'arxius que garanteix la correcta organització, classificació, descripció i accés a un patrimoni documental integrat per documents textuais i manuscrits, figuratius, en imatges, sonors, impresos i electrònics que constitueixen la memòria de l'evolució i transformació de Barcelona des de la constitució del primer govern de la ciutat (1249) fins l'actualitat, i enguany té endegats una sèrie de projectes que pretenen assegurar la perdurabilitat d'aquests patrimoni de caràcter públic i afavorir-ne l'accés ciutadà.

Amb tot, l'extraordinari volum de documents i la seva creixent consulta pública fa aconsellable dur a terme una actuació a curt i mitjà termini d'un fort impacte per tal de procedir a restaurar aquella documentació que per la seva antiguitat o per la feblesa del seu suport és en perill de greu degradació, i paral·lelament crear-ne còpies en suports tecnològicament avançats per tal de propiciar-ne la seva preservació, consulta i difusió.

Per tal d'assolir satisfactòriament aquests objectius, a banda de l'imprescindible compromís municipal, cal cercar la implicació de ciutadans, entitats i empreses amb la finalitat d'aconseguir els recursos suficients per materialitzar un projecte que té un cost econòmic molt elevat. En aquest sentit, és voluntat municipal impulsar una campanya que permeti aconseguir l'objectiu fonamental de conservar la memòria històrica de la ciutat continguda en els nostres arxius públics en la perspectiva d'implicar-hi la societat civil mitjançant fórmules de col·laboració i patrocini per tal de fer possible la conservació, restauració, difusió i accés del

patrimoni documental de la ciutat, prioritzant aquell que és més malmès.

Així, ens agradaria que volguéssiu col·laborar en aquesta empresa col·lectiva denominada **Barcelona fem Memòria** mitjançant el suport econòmic a un projecte específic, en el marc dels projectes que adjuntem en annex, i en els termes que es proposen per tal de contribuir a la preservació i difusió del patrimoni documental de la ciutat.

Arxiu Municipal de Barcelona
Març de 2001

Presentació de la campanya Barcelona fem memòria

L'Ajuntament de Barcelona compta amb un riquíssim patrimoni documental que assoleix enguany els 24.000 metres lineals de documents de conservació permanent -o dit d'altra manera vint-i-quatre quilòmetres- conservats en els centres que integren l'Arxiu Municipal de Barcelona, és a dir, l'Arxiu Històric de la Ciutat, l'Arxiu Municipal Administratiu i la xarxa d'Arxius Municipals de Districte. Aquest ric i divers patrimoni és fruit d'una doble procedència: d'una banda, de la constant sedimentació dels documents generats d'ençà de la constitució del govern municipal de Barcelona l'any 1249; de l'altra de l'aportació voluntària de ciutadans i entitats que han volgut atorgar-nos la seva confiança mitjançant el dipòsit dels seus arxius i que han permès, per tant, que el patrimoni documental enclogui, no només la que podríem denominar història institucional, sinó també totes aquelles informacions que permeten redescobrir aspectes concrets i quotidians de la vida de la ciutat.

Val a dir que aquest valuós capital informatiu ha estat utilitzat de manera creixent per la pròpia administració i pels ciutadans amb finalitats administratives, informatives i culturals o de recerca retrospectiva, de manera que l'any 2000 només la consulta externa ha assolit en el conjunt dels arxius els 45.000 usuaris i les 140.000 consultes. Cal tenir present que l'Arxiu aplega una gran varietat de tipologies de documents, cadascun dels quals presenta problemàtiques de tractament i de conservació específiques. Ens referim als documents en imatge (sobretot fotografies, però també vídeos, pel·lícules, postals), documents gràfics (mapes, plànols, gravats, dibuixos), documents sonors (gravacions, història oral), documents textuais (des dels antics pergamins fins als més recents expedients) i tota la denominada documentació hemerogràfica (revistes, diaris, fonamentalment).

Quant als suports de la documentació, la problemàtica és també molt desigual. Conviuen documents d'una durada gairebé eterna (pergamins) amb documents generats en suports creixentment efímers -fotografia en color, vídeos, suports magnètics, determinades modalitats de microfilms- de manera que cal fomentar una cultura de la preservació per tal de garantir la conservació de la memòria escrita de la ciutat. Ens trobem, doncs, en un marc caracteritzat per un extraordinari volum documental consolidat, amb uns suports cada vegada menys durables i per un creixent exercici ciutadà del dret d'accedir a la informació continguda a les administracions públiques en aplicació dels principis constitucionals de publicitat, transparència administrativa i participació ciutadana.

Paral·lelament, la consolidació del concepte de documentació pública, la valorització de la informació i la superació dels mètodes tradicionals d'accés han portat a l'Ajuntament de Barcelona, en sintonia amb els desafiaments derivats de la nova societat del coneixement, a dur a terme en els darrers anys una actuació que posa l'èmfasi en els dos elements bàsics en una política arxivística moderna i responsable: garantir la perdurabilitat d'un patrimoni que constitueix la memòria històrica de la ciutat i assegurar-ne la seva difusió mitjançant el recurs a les tecnologies de la informació i la comunicació.

Intensificar, per tant, les mesures de prevenció i restauració, sobretot en aquells documents el suport dels quals és molt feble i que requereix d'una actuació que en garanteixi la seva perdurabilitat, i també produir-ne còpies digitalitzades per tal d'afavorir l'accés d'un ventall d'usuaris cada vegada més nombrós i més plural en els seus interessos. L'objectiu consisteix en augmentar cada cop més la consulta remota i, sobretot, evitar la manipulació d'uns documents sovint únics i irrepetibles. Cal tenir present que alguns documents, per la seva especial composició físico-química tendeixen a degradar-se de manera irreversible: pensem, a tall d'exemple, en aquells documents dels segles XVI i XVII en què s'utilitzaren tintes ferrogàliques o en la mateixa premsa -sobretot la generada a la postguerra- impresa sobre un paper àcid i fràgil. En aquests casos, la restauració i la desacidificació esdevenen uns elements d'intervenció costosos, però imprescindibles.

En síntesi, la restauració i la digitalització esdevenen les dues cares d'una mateixa moneda: garantir de manera harmònica la preservació i l'accés ciutadà a les fonts històriques i jurídiques de la ciutat. És, doncs, en aquest context que cal inscriure la campanya *Barcelona fem memòria* que s'ha començat a impulsar des de l'Arxiu Municipal de Barcelona. En definitiva es tracta de reforçar l'actuació municipal empresa de fa anys en aquest àmbit mitjançant la implicació de la societat civil, i sobretot d'aquelles entitats, empreses i ciutadans sensibles a la necessitat d'organitzar, preservar i difondre un llegat documental que esdevé un element cabdal en la conformació de la identitat i la recuperació de la memòria col·lectiva.

Amb el suport decisiu de l'Institut del Paisatge Urbà i de Barcelona Espònsor, s'han obert dues línies d'actuació encaminades a implicar-hi el món de les empreses i els ciutadans interessats en la història de la ciutat, aquests darrers en el marc del programa denominat "*Amics de l'Arxiu Municipal*", d'acord amb els díptics que s'adjunten.

És, per tant, una campanya que vol relligar dos discursos que, sovint, poden semblar poc propers. El foment del coneixement de la ciutat i l'aposta sensata i decidida per les tecnologies de la informació i la comunicació. Aquesta actuació,

en darrer terme, té ben present el fet que estudiants i ciutadans encuriosits per la història són els usuaris emergents i que l'augment en la consulta dels documents s'ha de correspondre amb la possibilitat a mitjà termini de propiciar-ne l'accés en el marc d'un arxiu virtual.

En darrer terme, entenc que la voluntat de la campanya -preservar els documents i facilitar-ne l'accés- pot quedar ben explicitada mitjançant les paraules de dues personalitats ben distintes, però que expressen de manera molt clara una idea força coincident en allò més essencial. Es tracta del polític britànic Winston Churchill i el poeta català Salvador Espriu. El primer va expressar de manera precisa aquesta necessitat de retrobar les arrels: "Una nació que oblida el seu passat no té futur". Al seu torn, Salvador Espriu fou també clar i contundent: "Qui perd els orígens, perd la identitat". Desitgem que aquesta campanya actuï en la perspectiva d'enfortir la identitat barcelonina i de promoure l'estima i el coneixement del seu passat per part de tots aquells que l'han triada com a espai per viure-hi.

Ramon Alberch i Fugueras
Arxiver en Cap de l'Ajuntament de Barcelona
Barcelona, març de 2001

PRESSUPOSTOS INDICATIUS DE RESTAURACIÓ DE DOCUMENTS DE L'ARXIU MUNICIPAL

1. Restauració i enquadernació d'un Llibre de deliberacions municipal, dels segles XVI-XVII (tintes ferrogàliques): de 2.400 a 4.200 €.
2. Restauració d'un plànol urbanístic de Barcelona: de 500 a 3.600 €.
3. Restauració completa d'un gravat: de 100 a 420 €.
4. Reenquadernació d'un volum d'hemeroteca: 30 a 70 €.
5. Restauració completa i laminació d'un full de diari: 3 €.
6. Restauració d'un volum de diari (400 p.): 270 €.
7. Restauració d'un volum del llibre d'actes municipal: de 1.200 a 2.400 €.
8. Restauració d'un pergami: de 70 a 360 €.
9. Restauració de fotografies: de 60 a 90 €.

Els preus de restauració varien especialment en funció de les mides i el volum del document, així com de la dificultat i el nivell de degradació, i estan calculats a raó de 45 €/hora de treball.

La restauració dels documents va unida a la seva digitalització.

Es farà constar el nom de l'empresa col·laboradora en el document restaurat, o bé en el seu contenidor.

PRESTACIONS DE PATROCINI

Beneficis per al patrocinador:

- **Associació de prestigi.** Col·laboració en la conservació i difusió del més valuós patrimoni documental de la ciutat.
- **Reconeixement públic de la seva contribució.** Incorporació de la identitat corporativa del patrocinador en la campanya, activitats complementàries i material publicitari i audiovisual.
- **Àmplia cobertura per part dels mitjans de comunicació.** Campanya de publicitat multimèdia, campanya de relacions públiques i premsa. Programes de televisió.
- **Actes de prestigi i relacions públiques.** Signatura protocol·lària del Conveni de patrocini amb representats de l'Ajuntament de Barcelona. Difusió del protocol a través d'un anunci en premsa. Participació de la comitiva de presidència en l'acte d'inauguració i rodes de premsa.
- **Oportunitat de participar en productes complementaris de la campanya.** Edició de CD-ROM, catàlegs, objectes, etc.

Estem oberts a treballar en qualsevol proposta de la seva institució o de la seva agència de comunicació.

CENTRES DE L'ARXIU MUNICIPAL DE BARCELONA

ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT.

Casa de l'Ardiaca. c/ Santa Llúcia, 1. 08002 Barcelona.

Arxiu Fotogràfic.

c/ Comerç, 36. 08003 Barcelona

ARXIU MUNICIPAL ADMINISTRATIU.

c.Baixada de Caçador, 3. 08002 Barcelona.

Dipòsit de prearxivatge.

c.Ciutat de Granada, 106. 08022 Barcelona.

ARXIUS MUNICIPALS DE DISTRICTE

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE CIUTAT VELLA.

c.dels Àngels, s/n. 08001 Barcelona.

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE L'EIXAMPLE.

c. d'Aragó, 311. 08009 Barcelona

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC.

Pl. Bonet i Muixí, 3. 08014 Barcelona.

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE LES CORTS.

c.Masferrer, 29-31. 08028 Barcelona.

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SARRIÀ-SANT GERVASI.

Pl. Cirici Pellicer, 2. 08034 Barcelona

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE GRÀCIA.

c. Camèlies, 36-38. 08024 Barcelona

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ.

Ronda Guinardó, 49. 08024 Barcelona.

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE NOU BARRIS.

c. Dr. Pi i Molist, 133. 08042 Barcelona

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANT ANDREU.

c. Ignasi Iglesias, 33. 08030 Barcelona

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ.

av. Bogatell, 17 bis. 08005 Barcelona